

הבהלה

אשר היתה בעיר ההרס בשנת תקצ"ה
מאתי המחבר אין כסף מילידי ווילנא הבירה

דבר אל הקורא

מסגרת ברזל הבקורת לכל מידות המוסרות והמדינות אשר תעצור בכח זרועה בעדן לבל תפרוצנה הלאה מגבולותיהן, אשר התוה להן התבונה. בלעדה תהרוסנה לעבור מטרת הכליתן כצבאות לוחמים באין שר הצבא אשר יאסור המלחמה, באשר כי האדם יליד הפשע לא יעשה גם כל מפעל טוב כ"א באיזה השקפה אל טובת עצמו. הצדיק מתהלל בצדקתו החכם בחכמתו, אם בפיו יחריש הלא אזניו קשובות לאלה, כי אך לכבוד ואהבת עצמו מגמת פני האדם מאז היותו לאדם. ואף כי בעשותי דבר זמני הנוגע לחיי בשרים, אז יהרוס לעבור גדרי חוקי התבונה והמשפט בשאט נפש למען הגדיל שמו או למלאות חוריו טרף. ככה יתהלל האדם ויעוף במועף מקצווי מדה זה אל קצווי מדה הפוכה ומתנגדת לראשונה ובל ידע עשות נכונה. עד הגיחה עליו הבקורת ממארבה, ותעצור בהנודד הזה, תעמידהו במשטר הישר ותלמדהו ארחות תבונה ולא למוש ממקום הוכיחה לו לעמוד שמה, מפניה יחת ולקולה ישמע לכל אשר תצונו להימין או להשמאל, כי דבריה מדקרות חרב יורדות הדרי בטן. במטה אל אשר בידה תגע בכל לב הנצורה ומסוגרת בבריחי ברזל ומנעולי נחושת לכל דבר תוכחה ואמרי מוסר ותפתחהו, כי חזקה למאד יד הבקורת על לב האדם, לקולה יבהל ומדבריה ישום. כל ספרי מוסר בכף אחת ומלה בקורת בכף שניה תכריע את כלם, באשר כי הראשונים מיוסדים על אדני החכמה אשר אין חפץ לכסילים באלה, והשני' (והשניה) אך דברי ספורי ומהתלות גשומה מתחפשת במשל ותתראה לעיני בשר, תלבש ענוה לדבר את נערים ונשים, תצחק אליהם ויאמיניהו. תמשיך אחריה כל לב, תרפאם ולא בחכמה, והיוכח נכלם להכזיבה ולשככה בתשובות תוהו כאשר יעשה את תוכחת מגולה הנאמרה בחריצות וברעת. כשרונה זאת ראיתי מאז נפקחו עיני להבין בתבל, ולכן אך לה הקרשתי את עטי בידעי נאמנה כי תחת ידה תעשה חיל לתועלת האדם עשר ידות מהעט העומדת לשרת את ההשכלה, אשר רבתה מכשלה בכפלים מתועלותיה, כאשר תראה עין מבקר נאמן. ועתה אחרי דברי זאת לפניך, קורא נעים, אחדל מלהתנצל על כתבי את הספור הקטן הזה אשר שמתי לפניך כיום, המלא לפי ראות עין המוני בדברים של מה בכך המכאיבות אזני השומעים. ידבר סרה על הכותב יתן דופי בעטו, אך התועלת קרוב לבוא ואנכי מה כי אעגוב אחר הכבוד.

